Cum te poate ajuta un avocat specializat în investigații în cazurile de criminalitate economică

Am asistat de-a lungul carierei mele la un fenomen care se repetă: atunci când o persoană este prinsă într-un angrenaj juridic complex, primul instinct este să caute un avocat care „se pricepe la penal". În realitate, însă, nu orice avocat penalist este și un avocat specializat în investigații. Diferența nu ține doar de eticheta profesională, ci de modul în care abordezi probele, martorii și, mai ales, etapele anterioare formulării acuzării.

În București, unde ritmul economic a generat o creștere a dosarelor de criminalitate economică, întâlnim frevent cazuri în care clientul vine la prima consultație cu un teletubbie de documente și un sentiment de confuzie totală. „Nu am făcut nimic ilegal", spune el, „dar procurorul spune că am". Adevărul, însă, stă în detaliile investigației — și acolo intervine un avocat specializat în investigații.

Ce face diferit un avocat specializat în investigații?

Un avocat penalist clasic poate gestiona dosare de furt, violență sau trafic. Când vine vorba de fraude financiare, spălare de bani, delapidări sau infracțiuni comise prin intermediul societăților comerciale, situația se schimbă radical. Apar expertize contabile, tranzacții bancare, documente în limbă străină, interceptări și — cel mai important — o mare cantitate de date digitale.

Un avocat specializat în investigații este, în practică, un investigador care operează în cadrul legal. Nu așteaptă pasiv ca procurorul să-și finalizeze dosarul; el își construiește propria versiune a faptelor, adunând probe, analizând cronologii și interpelând martori în mod strategic. În dosarele de criminalitate economică, viteza de reacție este crucială: probele digitale pot fi modificate, distruse sau pur și simplu pot dispărea.

View the location on Google Maps

Momentul potrivit pentru a apela la un avocat de investigații

Am întâlnit situații în care clientul a așteptat să fie citat oficial în calitate de suspect înainte de a căuta reprezentare juridică. În criminalitatea economică, pierderile de timp sunt pierderi de probă. Ideal, un avocat specializat în investigații este contactat încă din stadiul de „informare" — atunci când Poliția face perquisitii sau ridică documente contabile. Într-un caz recent, am fost sunat la ora 2:00 dimineata, când clientul fusese deja audiat de șase ore fără avocat. Documentele ridicate în perquisitie cuprindeau zeci de hard diskuri și laptop-uri. Fără un plan de inventariere și securizare a acelor suporturi, probele se pierd iremediabil.

În alte dôvade, am fost contactat de un administrator de societate care primise notificare de la ANAF că intenționează să sesizeze Parchetul cu privire la o presupusă evaziune fiscală. Am intervenit înainte de deschiderie dosarului penale, am colaborat cu un expert contabil pentru a reconstitui tranzacțiile și am prezentat procurorului o analiză care a demonstrat că eroarea era de natură tehnică, nu fraudă. Cazul s-a închis în faza de urmărire penală, fără a se ajunge vreodată în sala de judecată.

Instrumentarul unui avocat de investigații

Lista resurselor și know-how-ului necesar este mai lungă decât simpla cunoaștere a Codului Penal. Iată câteva elemente cheie:

- Experiență în medicina legală digitală: securizarea copiilor forensice, analiza metadatelor, verificarea integrității probelor digitale.
- Colaborare cu experti contabili și auditiori: înțelegerea bilanțurilor, cash-flow-uri și a mecanismelor de fraude sofisticate (de tip Ponzi, invoice fraud, etc.).
- Cunoastințe de procedură penală avansată: când să contesti o perquisitie, când să solicite un expert independent, când să formule plângere penală împotriva altor părti.
- Network de investigatori privati autorizati: pentru a efectua supravegheri legale, interviuri cu martori și verificări de background.

Nu este vorba de a face „justiție privată", ci de a nivelă balanța în fața unui sistem de urmărire penală care dispune de bugete și de specialiști pe care un simplu inculpat nu-i are.

Crimă economică: nu doar bănca și multinaționale

Un mit persistent este că fraudele financiare sunt domeniul exclusiv al corporațiilor mari. În realitate, dosarele pe care le-am gestionat implică deopotrivă antreprenori mici, medici, notari și funtionari publici. Un comerciant care a emis facturi eronate, un administrator de asociație de proprietari care a gestionat greșit fondurile, un consultant care a oferit servicii de consiliere fiscală fără licență — toți pot fi acuzați de infracțiuni economice și, odată anchetați, se trezesc în fața unui procuror cu un dosar voluminoz.

Când un antreprenor își vede blocat accesul la conturile bancare și i se confiscă mărfurile, panica este reacția naturală. Un avocat bun investighează rapid originea acelor măsuri asiguratorii și, dacă constată că nu sunt justificate, ataqueaza proporționalitatea lor în fața judecatorului de instrucție. Am obținut ridicarea securizării unor conturi în 48 de ore, atunci când procurorul nu a putut demonstra că sumele respective proveneau din infractiuni.

Avantaje tactice ale unei apărări investigative

După 18 ani de practică, am observat un pattern: procurorii și ofiterii de politie sunt, în general, buni profesionisti, dar presiunea de a încheia dosare îi face uneori să comită erori. Fără un avocat care să verifice cu minuțiositate legalitatea perquisitilor, a interceptărilor și a prelevării probelor, aceste erori rămân neexplorate. Iată cum poate arăta o abordare sistematică:

1. Verificarea legalității mandatului de perquisitie și a inventarierii obiectelor ridicate.
2. Analiza cronologică a tranzacțiilor și a comunicariilor electronice pentru a identifica discontinuități în acuzare.
3. Intervievarea martorilor și a personalul din companie pentru a verifica dacă acuzatia se bazeaza pe fapte sau pe presupuni.
4. Contestarea probelor obținute ilegal (de exemplu, interceptări fără autorizare judiciară).
5. Pregătirea unei plângeri penale împotriva părții vătămate sau a denunțatorului, dacă se dovedește că acesta a acționat de reâ credință.

Fiecare dintre aceste etape necesită o înțelegere profundă a mecanismelor investigației, nu doar a textului legii.

Concret: un caz recent

Anul trecut, am fost solicitat de un grup de investitori într-un start-up tech. Aceștia fuseseră acuzați de fraude în atragerea de capital, în baza unor plângeri depuse de doi fosti parteneri de afaceri. Procurorul a dispus perquisitii simultane în șediu și la domiciliul fondatorilor. În 24 de ore, am reușit să inventariem toate dispozitivele confiscate, să obținem copii forensice și să contractăm un expert contabil care a analizat contractele de investitii. În termen de 10 zile, am prezentat procurorului o analiză care demonstra că tranzacțiile erau legale și că plângerea era de fapt una civilă, nu penală. După încă 3 săptamani, procurorul a dispus clasarea cauzei pentru inexistentă fapte. Clienții și-au recuperat dispozitivele și reputatia.

În această meserie, timpul și calitatea investigației sunt monedă de schimb. Un avocat specializat în investigații nu este un lux, ci un partener strategic în navigarea riscurilor juridice.

Când să te gândesti serios să angajezi un avocat de investigații

Dacă ești antreprenor, administrator de societate, liber profesionist sau funtionar public și ai fost notificat că există un control fiscal, o anchetă penală în curs sau că ești martor într-un dosar de fraude, momentul să acționezi este acum. Nu aștepta să vezi „dovezi" clare — în criminalitatea economică, claritatea vine abia după ce expertiza juridică a analizat întregul material.

Semnele de alarmă includ: ridicarea de documente și dispozitive, blocarea conturilor bancare, citarea în calitate de suspect, notificări de perquisitie, plângeri penale formulate de parteneri de afaceri sau de angajati, și, desigur, orice comunicare oficială de la ANAF, Parchet sau Poliție.

Un avocat cu experiență în investigații îți va spune, încă de la prima întâlnire, dacă dosarul tau are șanse să fie clasat sau dacă va necesita un proces. Nu promite miracole, dar îți va oferi un plan concret de apărare bazat pe fapte, nu pe speranțe.

În final, alegerea unui avocat specializat în investigații este o decizie care influentează întreg parcursul tău legal. Îți recomand să te informezi cu atenție, să soliciți referințe și să verifici experiența concretă în cazuri similare cu al tău.

Avocat Bogdan Lamatic - Drept Penal Bucuresti, Strada Colonel Ștefan Stoika 22, 012244 București, 0745506443.